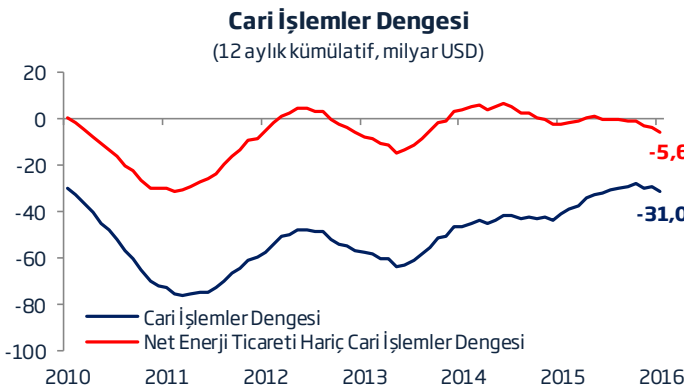


Cari açık Ağustos'ta 1,8 milyar USD düzeyinde...

Geçtiğimiz yılın Ağustos ayında 256 milyon USD fazla veren cari denge, bu yılın aynı ayında beklentileri aşarak 1,8 milyar USD açık vermiştir. Yılın ilk sekiz ayında cari açık yıllık bazda %4,9 daralarak 23,5 milyar USD olmuştur.

12 aylık kümülatif cari açık ise, Temmuz ayına kıyasla 2 milyar USD yükselerek 31 milyar USD'yi aşmıştır. Böylece cari açık, Ocak ayından bu yana en yüksek düzeyine çıkmıştır. Net enerji ticareti hariç bakıldığında da, 12 aylık cari açığın Mart 2014'ten bu yana en yüksek düzeyine ulaştığı görülmektedir.

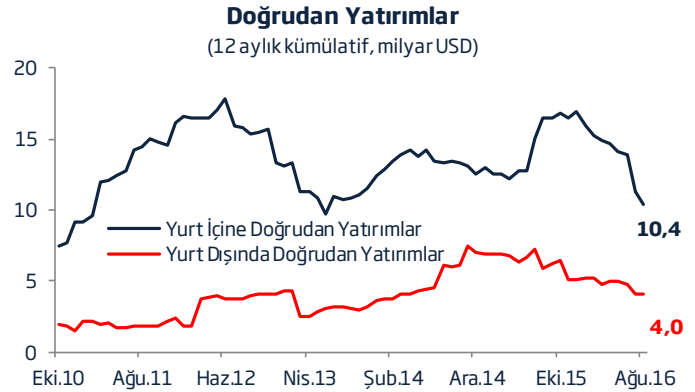


Net altın ticaretinin cari dengeye desteği Ağustos ayında önemli ölçüde azalmıştır. Dış ticaret dengesindeki iyileşme de Temmuz ayına kıyasla oldukça sınırlı düzeyde kalmıştır. Nitekim bu dönemde, ithalat hacminin son 24 ayda yıllık bazda ikinci defa artış kaydettiği görülmüştür.

Seyahat gelirlerinde yaşanan kayıp yaz aylarında belirginlik kazanmıştır. Haziran ve Temmuz aylarının ardından Ağustos'ta da seyahat gelirlerindeki sert düşüş cari dengeyi baskı altında bırakmıştır. Bir önceki yılın Ağustos ayında 3,6 milyar USD olan net seyahat gelirleri bu yılın aynı döneminde 2,2 milyar USD'ye inmiştir. Böylece, net turizm gelirlerinde yıllık bazda kaydedilen kötüleşme art arda 18. aya taşınmıştır.

Doğrudan yatırımlarda düşüş sürüyor.

Ağustos ayında yurt içine yönelik doğrudan yabancı yatırımlar geçtiğimiz yılın aynı ayına kıyasla yarı yarıya azalmıştır. Ocak-Ağustos döneminde de doğrudan yatırımlarda benzer bir tablo söz konusudur. 12 aylık kümülatif verilere göre, net doğrudan yatırımların Haziran 2015'ten bu yana en düşük düzeyine gerilediği izlenmektedir.

**Portföy yatırımları...**

Temmuz ayında yurt içinde yaşanan gelişmelerin ardından sermaye çıkışının olduğu hisse senedi piyasasında Ağustos'ta sınırlı da olsa giriş gözlenmiştir. Tahvil piyasası tarafında ise DİBS'e yönelik 1 milyar USD'lik giriş yaşanmıştır. Diğer taraftan, bankacılık dışı sektörlerin yurt dışı menkul kıymet varlıklarındaki artış ve bankaların yurt dışında ihraç ettikleri tahvil ve bonolarla ilgili 330 milyon USD geri ödeme gerçekleştirmesi portföy yatırımlarındaki yükselişi sınırlandırmıştır. Böylece Ağustos'ta bir önceki aya kıyasla portföy yatırımlarında ivme kaybı yaşanmıştır.

İlk sekiz aylık dönemde ise portföy yatırımlarında bir önceki yıla kıyasla izlenen olumlu görünüm sürmektedir. Geçtiğimiz yılın Ocak-Ağustos döneminde 8,6 milyar USD'lik net çıkış kaydedilen portföy yatırımlarında bu yılın aynı döneminde 10,1 milyar USD tutarında net sermaye girişi yaşanmıştır.

Türkiye'ye Net Sermaye Girişlerinin Dağılımı

(12 aylık kümülatif, milyon USD)

Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)

	Aralık 2015	Ağustos 2016	Aralık 2015	Ağustos 2016
Cari İşlemler Dengesi	-32.228	-31.019	-	-
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	20.397	32.578	100,0	100,0
-Doğrudan Yatırımlar	11.862	6.318	58,2	19,4
-Portföy Yatırımları	-15.498	3.218	-	-
-Diğer Yatırımlar	14.829	18.663	72,7	57,3
-Net Hata ve Noksan	9.225	4.371	45,2	13,4
-Diğer	-21	8	-0,1	0,0
Rezervler⁽¹⁾	11.831	-1.559	-	-

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını ifade etmektedir.

Kaynak: Datastream, TCMB

Diğer yatırımlarda 2,1 milyar USD sermaye girişi...

Ağustos ayında diğer yatırımlar kaleminde 2,1 milyar USD sermaye girişi kaydedilmiştir. Bu gelişmede, yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerinde tuttıkları efektif ve mevduatın 2,7 milyar USD azalması ve yabancı bankaların yurt içi hesaplarında tuttıkları mevduatın 421 milyon USD artması etkili olmuştur.

Bankacılık sektörü Ağustos'ta 1,2 milyar USD tutarında net geri ödeme yapmıştır. Bankacılık dışı sektörler ise 568 milyon USD net kredi kullanımı gerçekleştirmiştir. 12 aylık verilere göre gerek bankacılık sektörünün gerekse bankacılık dışı sektörlerin uzun vadeli borçlanmaları geri ödemelerinin üzerinde gerçekleşmiştir. Öte yandan, %147 ile bankacılık sektörünün uzun vadeli borç çevirme oranı Temmuz 2013'ten bu yana en düşük düzeyine inmiştir.

Rezervler ve net hata noksan...

Ağustos ayında rezervler 3,7 milyar USD ile hızlı artış kaydetmiştir. Yılın ilk sekiz ayı itibarıyla rezervlerdeki yükseliş 10,5 milyar USD olmuştur.

Ağustos'ta net hata ve noksan kaleminde 2 milyar USD'lik sermaye girişi yaşanmıştır. Ocak-Ağustos döneminde bu kalemdaki giriş 5,4 milyar USD'yi aşarak cari açığın finansmanına önemli katkıda bulunmuştur.

Beklentiler...

12 aylık kümülatif verilere göre Ağustos ayında genişleyen cari açığın önümüzdeki dönemde de artabileceğini tahmin ediyoruz. Nitekim Eylül ayı geçici dış ticaret verilerinin işaret ettiği üzere dış ticaret açığının genişleme eğilimi sergilemesi muhtemel görünmektedir. Ayrıca, turizm gelirlerindeki kaybın telafi edilmesinin zaman alacağını ve cari açık üzerindeki olumsuz etkisinin süreceğini düşünüyoruz. Petrol üreticisi ülkelerin arzın dondurulmasına ilişkin görüşmelerde bulunmasının son dönemde petrol fiyatlarında yukarı yönlü harekete neden olması da enerji ithalatı açısından olumsuz bir tablo çizerek cari açık açısından ilave bir risk unsuru oluşturmaktadır.

Ödemeler Dengesi	(milyon USD)				
	Ağustos 2016	Ocak - Ağustos 2015 - 2016		% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-1.776	-24.756	-23.547	-4,9	-31.019
Dış Ticaret Dengesi	-3.529	-34.989	-27.618	-21,1	-40.786
Hizmetler Dengesi	2.547	16.036	9.031	-43,7	17.127
Seyahat (net)	2.234	14.271	8.396	-41,2	15.373
Birincil Gelir Dengesi	-848	-6.537	-5.956	-8,9	-8.944
İkincil Gelir Dengesi	54	734	996	35,7	1.584
Sermaye Hesabı	-3	-6	23	-	8
Finans Hesabı	211	-14.480	-18.096	25,0	-26.640
Doğrudan Yatırımlar (net)	-859	-9.418	-3.874	-58,9	-6.318
Portföy Yatırımları (net)	-495	8.580	-10.136	-	-3.218
Net Varlık Edinimi	188	3.858	-177	-	2.094
Net Yükümlülük Oluşumu	683	-4.722	9.959	-	5.312
Hisse Senetleri	31	-888	430	-	-1.077
Borç Senetleri	652	-3.834	9.529	-	6.389
Diğer Yatırımlar (net)	-2.124	-10.714	-14.548	35,8	-18.663
Efektif ve Mevduatlar	-2.499	1.300	-5.127	-	-4.343
Net Varlık Edinimi	-2.312	12.454	-482	-	2.035
Net Yükümlülük Oluşumu	187	11.154	4.645	-58,4	6.378
Merkez Bankası	-95	-606	-327	-46,0	-637
Bankalar	282	11.760	4.972	-57,7	7.015
Yurt Dışı Bankalar	421	8.383	4.048	-51,7	5.607
Yabancı Para	51	4.792	-298	-	-382
Türk Lirası	370	3.591	4.346	21,0	5.989
Yurt Dışı Kişiler	-139	3.377	924	-72,6	1.408
Krediler	647	-10.026	-6.982	-30,4	-10.659
Net Varlık Edinimi	-13	396	194	-51,0	590
Net Yükümlülük Oluşumu	-660	10.422	7.176	-31,1	11.249
Bankacılık Sektörü	-1.222	5.374	-1.288	-	-1.614
Bankacılık Dışı Özel Sektörler	568	5.590	9.284	66,1	14.357
Ticari Krediler	-258	-1.756	-2.467	40,5	-3.659
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-14	-232	28	-	-2
Rezerv Varlıklar (net)	3.689	-2.928	10.462	-	1.559
Net Hata ve Noksan	1.990	10.282	5.428	-47,2	4.371

Tabloda Altıncı Uluslararası Ödemeler Dengesi El Kitabı verileri kullanılmıştır. Veriler hakkında detaylı bilgiye [buradan](#) ulaşabilirsiniz.

Kaynak: Datastream, TCMB

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü**İzlem Erdem - Bölüm Müdürü**

izlem.erdem@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü

alper.gurler@isbank.com.tr

Hatice Erkiletlioğlu - Müdür Yardımcısı

hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

İlker Şahin - Uzman

ilker.sahin@isbank.com.tr

Eren Demir - Uzman

eren.demir@isbank.com.tr

Mustafa Kemal Gündoğdu - Uzman Yrd.

kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Gamze Can - Uzman Yrd.

gamze.can@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.**YASAL UYARI**

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.